

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ
І ТЕХНОЛОГІЙ ННІ «ПРИДНІПРОВСЬКА
ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ»**

**Силабус навчальної дисципліни
Живопис**

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

023 «образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

(назва спеціальності)

«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська
Факультет	ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»
Кафедра	Основ архітектури
Контакти кафедри	ПДАБА. 49005, м. Дніпро, вул. Архітектора Олега Петрова (Чернишевського), 24а. Каб. 5001 Телефон: (0562) 46-93-61; внутрішній 3-61;
Викладачі-розробники	Половна-Васильєва Олена Анатоліївна, доцент; Кошелева Ірина Валентинівна, асистент.
Контакти викладачів	Kosheleva.iryana@365.pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/APX/ROZKLADP.HTML#A3
Консультації	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/APX/ROZKLADK.HTML https://pgasa.dp.ua/department/dyzajnu-ta-rekonstruktsiyarhitekturnogo-seredovyshha/

Анотація навчальної дисципліни

Силабус дисципліни «Живопис» розроблено відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Предметом вивчення є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок у створенні живописних робіт. Дисципліна спрямована на формування у студентів професійних знань, практичних навичок та художнього мислення у сфері образотворчого мистецтва.

	Години	Кредити	Семестр
			V
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120
Аудиторні заняття, у т.ч.	56		56

лекції	-		-
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	56		56
Самостійна робота, у т.ч:	64		64
підготовка до аудиторних занять	-		-
підготовка до контрольних заходів	-		-
виконання курсової роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	64		64
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	-		-
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю			залік

Мета вивчення дисципліни «Живопис», є професійне відтворення з натури та за уявою пластичної форми предметів оточуючого світу, інтер'єру, фігури людини. Професійне володіння засобами живопису, колористики, техніки матеріалів, їх особливості та практичних вмінь використання матеріалу.

Завданням вивчення дисциплін «Живопис» є формування загального вміння: реалістичного, декоративного, стилізованого відтворення дійсності. Знання видів, жанрів та технік живописного писання.

Пререквізити дисципліни – базові знання з предмету «Композиція», «Академічний живопис», «Академічний рисунок», «Пластична анатомія», «Кольорознавство».

Постреквізити дисципліни - компетентності набуті в результаті вивчення дисципліни «Живопис» будуть використані в навчальному процесі професійної підготовки фахівця та суттєвим фактором для розширення можливостей у виконанні завдань з дисциплін «Живопис», «Монументально-декоративний живопис», «Композиція творів декоративного мистецтва».

Компетентності - відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» 023.1.01.24:

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК09. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ФК01. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

ФК03. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуальноособистісних особливостей.

ФК04. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за жанрами образотворчого мистецтва.

ФК06. Здатність інтерпретувати смисли та засоби втілення своїх пошуків у мистецькому творі.

ФК07. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача; розуміння значущості візуальних комунікацій в міському середовищі в умовах небезпеки для населення.

ФК09. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; розуміти цінність національних традицій та нематеріальної культурної спадщини, методи підтримання її розвитку та захисту від військової та інформаційної агресії.

ФК10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

ФК12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах; проводити на різних рівнях інформаційну діяльність щодо загрози пам'яткам мистецтва та нематеріальної культурної спадщини України.

Компетентності, визначені навчальним закладом та освітньою програмою:

Заплановані результати навчання – відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» 023.1.01.24:

ПРН01. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН07. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом; в тому числі при відновленні об'єктів культурної спадщини, пошкоджених внаслідок воєнних дій та надзвичайних ситуацій.

ПРН08. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПРН15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

Методи навчання - практичний метод.

Форма навчання – групова форма навчання.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: папір, полотно, фарби, пензлі, палітра, мольберт.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р

Змістовий модуль 1. Об'ємно-просторове сприйняття і відображення оголеної натури. Аналіз форми і кольорова єдність. Постаць.					
Оголена жіноча фігура людини. Бокове освітлення. Зближена кольорова гамма.	32		16		16
Одягнена фігура на фоні вікна. Контражур. Ахроматична постановка. Обмежена палітра кольору.	32		16		16
Разом за змістовим модулем 1	64		32		32
Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторове рішення. Постаць. Створення колориту.					
Об'ємно-просторове рішення. «Оголена постаць у неглибокому просторі».	20		8		12
Об'ємно-просторове рішення. Колорит. Створення образу. «Одягнена фігура в інтер'єрі».	36		16		20
Разом за змістовим модулем 2	56		24		32
Усього годин	120		56		64

2. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАННЯТЬ

№ зан	Тема занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Об'ємно-просторове сприйняття і відображення оголеної натури. Аналіз форми і кольорова єдність. Постаць.		
1-8	1. Оголена жіноча фігура. Бокове освітлення. Зближена кольорова гамма.	16
9-16	2. Одягнена фігура на фоні вікна. Контражур. Ахроматична постановка. Обмежена палітра кольору.	16
Разом за змістовим модулем 1		32
Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторове рішення. Постаць. Створення колориту.		
17-20	3. Колористичне рішення. Оголена постаць у неглибокому просторі(фігура на темному тлі).Контрастна постановка	8
21-28	4. Колорит і образ . Одягнена фігура в інтер'єрі.	16
Разом за змістовим модулем 2		24
Разом		56

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Виконання індивідуальних завдань	64

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (ЕТЮДИ, КОПІЇ РОБІТ)

Завдання 1. Етюд чоловічої фігури при вечірньому освітленні. Формат А3.

Завдання 2. Копія роботи відомого майстра «Жіноча оголена фігура в лежачому положенні». Орієнтований формат 60*80.

Завдання 3. Етюд оголеної фігури при штучному освітленні. Формат 50*40.

Завдання 4. Композиційні та колористичні пошуки для роботи «Фігура в інтер'єрі». Створення образу. Формат А5-А6.

4. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Кількість балів за кожен змістовий модуль визначається як середньо-арифметична оцінка між всіма оцінками практичних та всіма оцінками індивідуальних самостійних робіт, отриманих студентом за 100-бальною шкалою. Кожна робота оцінюється в 100 балів.

Оцінка кожного практичного і кожного самостійного завдання складається з суми балів 5 (п'яти) критеріїв:

Відповідність правилам композиції листа - максимально 10 балів

- правильне розміщення композиції в форматі листа 9-10
- пропорційне розміщення основних форм та плям в плямі композиції 6-8
- виявлення композиційного центру композиції 3-5
- підпорядкування периферії центру композиції 1-2

Відповідність правилам натурного зображення - максимально 10 балів

- виявлення просторових планів 8-10
- дотримання правил лінійної перспективи в зображенні 4-7
- досягнення вірних пропорцій предметів 1-3

Відповідність правилам організації колірного зображення - максимально 45 балів

- правильне визначення загального колірного тону 42-45
- пропорційна передача великих тонових відносин 35-41
- пропорційна передача великих колірних відносин 30-34
- визначення локального кольору кожного елемента композиції 25-29
- передача тонких нюансних відтінків кожного кольору 20-24
- моделювання кольором об'єму предметів за законами світлотіні 15-19
- моделювання кольором глибини просторових планів за законами повітряної перспективи 10-14
- урахування зміни кольору від сусідства інших кольорів (рефлекси) 5-9
- передача кольором фактурності поверхні елементів композиції 1-4

Дотримання загальної тонової та колірної гармонії роботи - максимально 25 балів

- досягнення визначеного колориту роботи 23-25
- гармонійність колірних сполучень 15-22
- виявлена тепло-холодність колірних відносин 10-14
- вірно відображено контраст тонових та колірних сполучень 5-9
- професійно створені колірні акценти роботи 1-4

Загальна культура виконання роботи - максимально 10 балів

- завершеність всіх етапів роботи 9-10
- цілісність сприйняття роботи 3-8

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична змістового модуля 1 та змістового модуля 2.

5. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладачів та студентів: прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності при організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі у встановлений термін. Середовище на занятті є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається шляхом самостійного опрацювання студентами навчального матеріалу з теми пропущеного заняття. Перевірка проводиться шляхом усного опитування опитуванню за темою пропущеного лекційного заняття.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачів вищої освіти передбачає:

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідеї, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати (наукової, творчої) діяльності.

У випадку надзвичайної ситуації (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Антонович Є. А., Шпільчак В. А. Малюнок і живопис. Методичні рекомендації / Є. А. Антонович, В. А. Шпільчак. – К., 1990. – 105 с.
2. Денбновецька В. Особливості викладання живопису на графічному факультеті. / В. Денбновецька. // Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці.- Вип. 9. – К., 2002., - С. 103-107.
3. Жердзицький В. Е. Живопис / В. Е. Жердзицький Техніка і технологія. – Харків, 2006. – С. 325.
4. Жердзицький В. Е. Технологія, способи і прийоми в створенні творів станкового живопису / В. Е. Жердзицький // Вісник Харківського художньо-промислового інституту. – Харків., 2000. - № 3. – 107 с.
5. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є. В. Беліка, О. І. Конопко. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.

Допоміжна

1. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник . Львів : ФОП Стебляк О. М., 2018. 264 с.
2. Ятченко Ю. М. Київська школа рисунка / Ю. М. Ятченко // Українська академія мистецтв. Дослідницькі та наукові праці. – К., 1998. – С. 43.
3. Митці України. Енциклопедичний довідник. – К.: Українська енциклопедія ім. М. Бажана, 1992.

7. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Віртуальний читальний зал бібліотека ПДАБА Методичні вказівки до завдання «Малюнок оголеної фігури натурниці» з дисципліни «Малюнок»
<https://cutt.us/dBvGQ>
2. Віртуальний читальний зал бібліотека ПДАБА М. Яремків Композиція. Творчі основи зображення. <https://cutt.us/gM51a>

Розробник(и) _____ *Кашель* _____ (Ірина КОШЕЛЕВА)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ *Половна* _____ (Олена ПОЛОВНА-ВАСИЛЬЄВА)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
_____ Основ архітектури _____
(назва кафедри)

Протокол від «_28_»__серпня__ 2025 року №_1__

Завідувач кафедри _____ *Ревський* _____ (Іван РЕВСЬКИЙ)
(підпис)